

საქართველოს საპატრიარქოს
წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის
ქართული უნივერსიტეტი

Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia

პ რ ო გ რ ა მ ა

Programme

ქართველოლოგიის ცენტრის
პირველი საერთაშორისო კონფერენცია თემაზე:

”ქართველოლოგიის
აქტუალური პრობლემები”

**The First International Conference of the Kartvelology Centre:
”Actual Problems of Kartvelology”**

25-26 ნოემბერი, 2011 წელი

”ემშაკი ჰყოფს, ღმერთი აერთიანებს”

Tbilisi

საქართველოს საპატრიარქოს
წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის
ქართული უნივერსიტეტი
Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia

ქართველოლოგიის ცენტრი
Kartvelology Centre

პროგრამა
Programme

ქართველოლოგიის ცენტრის
პირველი საერთაშორისო კონფერენცია თემაზე:

„ქართველოლოგიის
აქტუალური პრობლემები“

The First International Conference of the Kartvelology Centre:

“Actual Problems of Kartvelology”

25-26 ნოემბერი, 2011 წელი

November 25-26, 2011

“The Devil Separates, God Unites”

თბილისი

საქართველოს საპატრიარქოს წმიდა ანდრია პირველწოდებულმა სახელობის ქართული უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის ცენტრის I საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია ტარდება ქართული უნივერსიტეტის მზრუნველობით /უნივერსიტეტის სულიერი მოძღვარი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი, მეუფე იაკობი; უნივერსიტეტის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, გიორგი ანდრიაძე; უნივერსიტეტის რექტორი, პროფ. სერგო ვარდოსანიძე/.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის
საორგანიზაციო კომიტეტი:

პროფ. ტარიელ ფუტკარაძე /ქართველოლოგიის ცენტრის ხელმძღვანელი/, თამაზ ვაჩაძე /ქართული უნივერსიტეტის კანცლერი/, ქეთევან გაბუნია /ქართული უნივერსიტეტის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელი/, პროფ. მანანა ტაბიძე, პროფ. ნომადი ბართაია, პროფ. ალექსანდრე ჭულუხაძე, პროფ. როინ ყავრელიშვილი, პროფ. რევაზ შეროზია, პროფ. კახა კვაშილავა, დოქტ. იაშა თანდილავა, დოქტ. მიხეილ ლაბაძე, დოქტ. ხატია ჯანგავაძე, დოქტ. სვეტა ადამია.

კონფერენციის სამუშაო ენები:
ქართული, ინგლისური; თურქული, სპარსული.

მისამართი: თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზირი, 53ა

- რეგლამენტი:
- მოსხენებისათვის - 15 წუთი
  - შეკითხვისათვის - 1 წუთი
  - პასუხისათვის - 3 წუთი
  - მსჯელობისათვის - 5 წუთი

***

The First International Scholarly Conference of the Kartvelology Centre of Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia is held under the auspices of the Georgian University /Bishop Iakob, spiritual father of the University, plenipotentiary representative of the Catholicos-Patriarch of Georgia; Giorgi Andriadze, Chairman of the University Board of Trustees; Prof. Dr. Sergo Vardosanidze, Rector.

Organization Board of the International Scholarly Conference:

Prof. Dr. Tariel Putkaradze /Head, Kartvelology Centre/, Tamaz Vachadze /Chancellor, Georgian University/, Ketevan Gabunia /Head, Public Relations Service, Georgian University/, Prof. Dr. Manana Tabidze, Prof. Dr. Nomadi Bartaia, Prof. Dr. Aleksandre Chulukhadze, Prof. Dr. Roin Kavrelishvili, Prof. Dr. Revaz Sherozia, Prof. Dr. Kakha Kvashilava, Dr. Iasha Tandilava, Dr. Mikheil Labadze, Dr. Khatia Jangavadze, Dr. Sveta Adamia.

**Working Languages of the Conference:
Georgian, English; Persian and Turkish**

Address: 53a Chavchavadze av., Tbilisi.

Regulations:

- For the presentation - 15 minutes
- For a question - 1 minute
- For an answer - 3 minutes
- For discussion - 5 minutes

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი,
მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსი,
ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი,
უწმიდესი და უნეტარესი ილია II:

"დღესაც, როდესაც ჩვენ წინაშე უმნიშვნელოვანესი ამოცანა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისა, თანდათან იზრდება მეორე, არანაკლები საფრთხე ენობრივი დაშლისა; არიან ისეთი ძალები, რომელნიც ნაკლებად მოაზროვნე ადამიანებს უბიძგებენ, რომ ითარგმნოს ბიბლია ან სხვა წიგნები მეგრულად, სვანურად, ლაზურად და მოამზადონ ნიადაგი იმისათვის, რომ ახლო მომავალში ქართული ენის ეს განშტოებანი უკვე ცალკე ენებად გამოაცხადონ.

მსოფლიოში ვრცელდება რუქები და კვალიფიკაციები, თითქოს საქართველო აქარლების, ლაზების, სვანების, მეგრელების, თუშების და სხვათა ხელოვნური გაერთიანებაა, თითქოს ყველას ჩვენ-ჩვენი ენა და კულტურა გვაქვს. ამით უნდათ ჩვენი ერის სხვადასხვა ეროვნულ გაერთიანებებად წარმოჩენა. აქედან კი სახელმწიფოს დაშლამდე ერთი ნაბიჯია.

კაცობრიობა ახალი ტიპის დაპირისპირებაზე - ინფორმაციულ ომზე გადავიდა და იგი ძირითადად, მასმედიის საშუალებით ხორციელდება. ამკარაა, რომ ჩვენ წინააღმდეგ სხვადასხვა მიმართულებით მიმდინარეობს ინფორმაციული ომი და ამ ყოველივეს შესაბამისი საშუალებებითვე უნდა გაეცეს პასუხი".

საშობაო ეპისტოლე, 2010

**Catholicos-Patriarch of All Georgia
Archbishop of Mtskheta-Tbilisi,
Metropolitan of Bichvinta and Tskhum-Abkhazia,
His Holiness and Beatitude Ilia II:**

"Today as well, when we face the most important task of restoration of the territorial integrity, another, no less danger of linguistic disintegration is gradually increasing; there are some powers who are urging less intelligent people to translate the Bible or other books Mengrelian, Svan, Laz, and to pave the way for declaration of **these branches of the Georgian language already as separate languages in near future.**

All around the world maps and qualifications are disseminated according to which Georgia is allegedly an artificial unity of Acharans, Laz, Svans, Tushs and others, as if all of us have our own language and culture. This is aimed to represent our nation as different national unities. From this there is one step to the disintegration of the state.

Humanity has moved to controversy of a new type, an information war, and it is mostly waged through the mass media. It is obvious that an information war goes on against us in different directions and all this should be answered by relevant means".

Christmas Epistle, 2010

საქართველოს საპარტიო რქოს ანდრია პირველწოდებულის სახელობის
ქართული უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის ცენტრის
პირველი საერთაშორისო კონფერენციის მიზანი
/2011 წლის 25-26 ნოემბერი/

საქართველო მრავალწახნაგოვანი გეოპოლიტიკური დაპირისპირებების გზაჯვარედინზეა. ზუნებრივია, დაინტერესებული მხარეები ესწრაფვიან, თავიანთ პოლიტიკურ მიზნებს თეორიული საფუძველი შეუქმნან და შესაბამისად წარმოაჩინონ ქართველი ერის ენობრივ-ეთნიკური ისტორია და აწმყო. არაერთმა ამგვარმა სუბიექტურმა მიდგომამ შეაღწია ქართველოლოგიაში და გარკვეული დადი დაასვა მეცნიერების ამ დარგის განვითარებას. ამ თვალსაზრისით გამოკვეთილად აქტიური არიან რუსეთის იმპერიის აღორძინების მოსურნე ძალები, რომელთაც კავკასიის შენარჩუნების მიზნით, საქართველოს განაპირა რაიონებში განახორციელეს ეთნოწმენდა და დღესაც ცდილობენ, მართონ საქართველოს მოსახლეობის იდენტობა.

მოსახლეობის იდენტობის მართვა ხორციელდება ისტორიული თუ არსებული რეალობის მიზანმიმართული გაყალბებით; ამ მიზნით გლობალურ საერთაშორისო ქსელში აქტიურად ვრცელდება დეზინფორმაციული თუ კვაზიმეცნიერული კვალიფიკაციები ქართველური ენობრივ-ეთნიკური სამყაროს შესახებ. ამ და სხვა საკითხთა განხილვას ისახავს მიზნად საქართველოს საპარტიო რქოს ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის ცენტრის პირველი საერთაშორისო კონფერენცია.

კონფერენციაში მონაწილე ცნობილი ქართველი და უცხოელი ქართველოლოგების მიერ წარმოდგენილია:

- ❖ აკადემიურ ენციკლოპედიებსა და ელექტრონულ ცნობარებში (როგორც საერთაშორისო, ისე, ეროვნულ) ქართული ენისა და კულტურის შესახებ არსებული მცდარი ტერმინოლოგიური კვალიფიკაციების, არაზუსტი ინფორმაციებისა და არაადეკვატური რუკების კრიტიკული ანალიზი; იმპერიულ ველში შექმნილი ანტიქართული ისტორიულ-ტერიტორიული იდეოლოგიების კრიტიკული ანალიზი.

- ❖ საქართველოს ფარგლებს გარეთ არსებული საფრთხის ქვეშ მყოფი ქართველური დიალექტების, ფოლკლორისა და ეთნოგრაფიული მასალების კვლევის შედეგები /განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდება საქართველოს საზღვრებს მიღმა მცხოვრები ქართველების: ტაოელების, ლივანელების, ლაზების, მაჭახლელების, შავშელების, ინგილოების/ჰერების, ფერეიდნელების მემკვიდრეობაზე/;
- ❖ მოხსენებები ქართულ-ჩრდილო-კავკასიური, ქართულ-სომხური, ქართულ-თურქული, ქართულ-აზერბაიჯანული, ქართულ-ირანული ისტორიული ენობრივ-კულტურული ურთიერთობის შესახებ და სხვ.

ქართველოლოგიის ცენტრის მიერ ორგანიზებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მთავარი მიზანია ქართველოლოგიის აქტუალური საკითხების შესახებ მომავალი ერთობლივი კვლევებისა თუ ფორუმების დაგეგმვა და კავკასიის მკვიდრთა შორის ურთიერთპატივისცემის გაღრმავება.

The Goal of
**The First International Scholarly Conference
of the Kartvelological Centre of Saint Andrew the First-Called
Georgian University of the Patriarchate of Georgia**
/November 25-26, 2011/

Georgia is at the crossroads of a many-sided geopolitical controversy. Naturally, the interested parties strive to create a theoretical foundation for their political objectives and to demonstrate the linguistic-ethnic history and present of the Georgian nation accordingly.

Many such **subjective approaches** penetrated into Kartvelology and left their mark on the development of this branch of scholarship. In this respect, powers wishing to revive the Russian Empire are especially active. For the purpose of **maintaining the Caucasus**, they have carried out ethnic cleansing in marginal areas of Georgia and are trying at present to manage the identity of the population of other areas of Georgia.

The managing of the identity of the population occurs by means of purposeful falsification of the historical and current reality. For this purpose, misinformative reports and quasi-scholarly qualifications on the Kartvelian linguistic-ethnic world are actively disseminated in the global network. **The First International Scholarly Conference of the Kartvelology Centre of Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia aims to discuss these and other questions.**

Well-known Georgian and foreign Kartvelologists participating in the Kartvelological conference will offer:

❖ **Critical analysis of wrong terminological qualifications, inaccurate information and inadequate maps**, found in academic encyclopedias and electronic directories (international as well as national ones) concerning the Georgian language and culture; Critical analysis of historical-territorial ideologemes which is created against Georgia.

❖ Research on the basis of **the Kartvelian dialects, folklore and ethnographic materials existing beyond the borders of Georgia, being under threat** /special attention will be devoted to the heritage of the Georgians living outside Georgia: Taoans, Livanans, Laz, Machakhelians, Shavshetians, Ingilos/ Hers, Fereidanians/;

❖ Presentations on Georgian-North Caucasian, Georgian-Armenian, Georgian-Turkish, Georgian-Azerbaijan and Georgian-Iranian **historical linguistic-cultural relationship.**

The main objective of the international scholarly conference organized by the Kartvelology Centre is planning of future joint research and forums on actual questions of Kartvelology and deepening of mutual respect between inhabitants of the Caucasus.

კონფერენციის სამუშაო გეგმა
Conference Schedule

25 ნოემბერი, 2011 წელი
November 25, 2011

11.00. - 12.00.

საერთაშორისო კონფერენციის მონაწილეთა რეგისტრაცია
Registration for the Participants of the International Conference

12.00 - 12.30

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
საერთაშორისო კონფერენციის გახსნა
Conference Hall of Georgian University Opening of International Conference

კონფერენციის დალოცვა - მეუფე იაკობი /სრულიად საქართველოს
კათოლიკოს-პატრიარქის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი/
**Conference Blessing – Bishop Jakob /Plenipotentiary of His Holiness and Beatitude
Ilia II Catholicos Patriarch of All Georgia**

შესავალი სიტყვა - პროფ. სერგო ვარდოსანიძე
/უნივერსიტეტის რექტორი/
Opening Address – Prof. Dr. Sergo Vardosanidze / Rector of Georgian University/

კონფერენციის მისია - გიორგი ანდრიაძე /უნივერსიტეტის
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე/
Conference Mission – Giorgi Andriadze / Head of Supervisory Council/

ქართველოლოგიის აქტუალური პრობლემები და ქართული
უნივერსიტეტის ქართველოლოგიის ცენტრის ამოცანები - პროფ.
ტარიელ ფუტკარაძე /ქართველოლოგიის ცენტრის ხელმძღვანელი/
**Actual Problems of Kartvelology and Objectives of the Kartvelology Centre of
Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia -
Prof. Dr. Tariel Putkaradze /Kartvelology Centre of Georgian University/**

ოფიციალურ სტუმართა მისალმებები
Greetings from Official Guests

25 ნოემბერი, 2011 წელი
November 25, 2011

12:30 - 15:15

I სხდომა Session I

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: აკად. მარიკა ლორთქიფანიძე
პროფ. ალექსანდრე ჭულუხაძე

Session Chairs: Acad. Marika Lortkipanidze,
Prof. Dr. Aleksandere Tchulukhadze

12:30-12:45 - მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე /ქართული უნივერსიტეტი/, საქართველოს სახელმწიფო ენა - საქართველოს მოსახლეობის ინტეგრაციის, სამოქალაქო საზოგადოების ერთიანობის მიღწევისა და ენობრივი კონფლიქტების დარეგულირების საფუძველი

Metropolitan Anania Japaridze /Georgian University/, Extension of the Official Language of Georgia - the Basis of Achievement of the Integration of the Population of Georgia, the Unity of the Civil Society and Settling of Linguistic Conflicts

12:45-13:00 - ჰამედ ქაზემ-ზადე /ირანი. თეირანის უნივერსიტეტი; კავკასიის კვლევის ცენტრის დირექტორი/ ქართველოლოგია ირანის უნივერსიტეტებში /პოსტსაბჭოთა პერიოდის ანალიზი/

Hamed Kazemzadeh /Regional Director Caucasus Studies Institute University of Tehran/, Georgian Studies after Soviet Union in Iranian Universities (1990-2010)

13:00-13:15 - მამედთაგი რზაევი /აზერბაიჯანი. ბაქოს სლავისტიკის უნივერსიტეტი/ ქართველოლოგიური კვლევები აზერბაიჯანში

Mamedtagi Rzaev /Azerbaijan. Baku Slavic University/, Kartvelological Studies in Azerbaijan

- 13:15-13:30 - საიდ მულიანი /ირანი, ისფაჰანის უნივერსიტეტი/
ქართველთა როლი ირანის ისტორიაში
**Said Mulian /Iran. Isfahan University/, The Role of the
Georgians in the History of Iran**
- 13:30-13:45 - ნომადი ბართაია /ქუთაისი, აკაკი წერეთლის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ ქართველები და
ირანელები ერთმანეთის წარმოდგენაში
**Nomadi Bartaia /Kutaisi. Akaki Tsereteli State University/, The
Georgians and the Iranians from the Viewpoints of Each
Other**
- 13:45-14:00 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. **Questions & Answers; Discussion.**
- 14:00-14:15 - გამოფენის გახსნა: "ფერეიდნელი ქართველები"
Opening of the Exhibition: "Fereidianian Georgians"
- 14:15-15:00 - სამზარი. **Lunch.**

15:00 - 16:15

II სხდომა

Session II

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: პროფ. მანანა ტაბიძე

პროფ. ჰამედ ქაზემ-ზადე

Session Chairs: Prof. Dr. Manana Tabidze, Prof. Dr. Hamed Kazemzadeh

15:00-15:15 - გიორგი ოთხმეზური /ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, ეპიგრაფიკის მნიშვნელობა საქართველოს ისტორიის შესწავლისათვის (აფხაზეთისა და ცხინვალის მხარის ძველი წარწერების ანალიზი)

Giorgi Otkhmezuri /Ivane Javakhishvili Tbilisi State University/, Georgian Epigraphy as a Reliable Historical Source

15:15-15:30 - გიორგი სოსიაშვილი /გორის უნივერსიტეტი/, "ერეკლე მეორის პოლიტიკური მოღვაწეობა და ქართულ-ოსური ურთიერთობის საკითხი"

Giorgi Soshiashvili /Gori University/, Political Activity of Erekle II and the Question of the Georgian-Ossetian Relations

15:30-15:45 - როლანდ თოფჩიშვილი /ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, საქართველოს ისტორიისა და ქართული კულტურის ისტორიის ფალსიფიცირების მცდელობანი და ქართველოლოგიის ამოცანები /ქართულ-ოსური ურთიერთობების კონტექსტი/

Roland Tophchishvili /Ivane Javakhishvili Tbilisi State University/, Attempts of Falsification of the History of Georgia and Georgian Culture and Objectives of Kartvelology /Context of Georgian-Ossetian Relations/

15:45-16:00 - ენდრიუ ანდერსენი /კანადა, კალგარის უნივერსიტეტი; სამხედრო-სტრატეგიული კვლევების ცენტრის კავკასიის სპეციალისტი, პოლიტოლოგიისა და ისტორიის

პროფესორი/, ისტორიის ფალსიფიკაცია პოლიტიკური ავანტიურის მიხედვით /შიდა ქართლის ისტორიის რუსულ-ოსური ვარიანტი/

Andrew Andersen /Canada. Professor of history and political science, expert on the Caucasus from the Center for Military-Strategic Studies of the University of Calgary/, **Falsification of History in the Service of Political Adventurism /the Russian-Ossetian Variant of the History of Inner Kartli/**

16:00-16:15 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. Questions & Answers; Discussion.

16:15-16:30 - შესვენება: ჩაი, ყავა. Coffee-Break.

16:30 - 18:30

III სხდომა

Session III

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: პროფ. ინგა ლუტიძე

პროფ. ავთანდილ ნიკოლეიშვილი

Session Chairs: Prof. Dr. Inga Ghutidze. Prof. Dr. Avtandil Nikoleishvili

16:30-16:45 - თეიმურაზ გვანცელაძე /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; აფხაზოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი/ - აფხაზთა იდენტობის კოდექსი და მისი მეტამორფოზები

Teimuraz Gvantseladze /Sokhumi State University; Director of Institute of Abkhazology/, **The Code of the Abkhazians' Identity and its Metamorphoses**

16:45-17:00 - ზურაბ პაპასკირი /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, "აფხაზთა" სამეფოს ეთნო-კულტურული და პოლიტიკურ-სახელმწიფოებრივი იერსახის სეპარატისტული ხედვის კრიტიკისათვის

Zurab Papaskiri /Sokhumi State University/, **Towards the Critical Remarks to the Separatistic points of view of the Ethno-Cultural and Political-State Status of the Kingdom of Abkhazia**

- 17:00 -17:15 - ავთანდილ ნიკოლეიშვილი /ქუთაისი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/ აფხაზი მწერლები საქართველოს შესახებ
Avtandil Nikoleishvili /Kutaisi, Akaki Tsereteli State University/, Abkhazian Writers on Georgia
- 17:15-17:30 - კახა კვაშილავა /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, ოდიშ-აფხაზეთის ურთიერთობის ისტორიისათვის (ერთი ახლადმიკვლეული მნიშვნელოვანი საარქივო დოკუმენტის ანალიზი)
Kakha Kvashilava /Sokhumi State University/, On the History of Odishi-Abkhazian Relations (analysis of one newly discovered important archival document)
- 17:30-17:45 - ბეჟან ხორავა /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, საქართველო საბჭოთა იმპერიის წინააღმდეგ (აფხაზეთი 1921-1931 წწ)
Bezhan Khorava / Sokhumi State University /, Georgia against the Soviet Empire (Abkhazia of 1921-1931 yy.)
- 17:45-18:00 - მანანა ტაბიძე /ქართული უნივერსიტეტი/, მერაბ ნაჭყებია /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; ქართველოლოგიის ინსტიტუტის დირექტორი/, ომისშემდგომი აფხაზეთის ენობრივი სიტუაციისა და ენობრივი კანონმდებლობის კომპლექსური დახასიათება
Manana Tabidze /Georgian University/, M. Nachkebia / Sokhumi State University; Director of Kartvelology Institute/, Comprehensive Characterization of the Linguistic Situation and Language Legislation of Post-War Abkhazia
- 18:00-18:30 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. Questions & Answers; Discussion.

26 ნოემბერი, 2011 წელი
November 26, 2011

10.00. - 11.30.

IV სხდომა

Session IV

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: პროფ. ბელა შავხელიშვილი

პროფ. გია ალიბეგაშვილი

Session Chairs: Prof. Dr. Bela Shavkhelishvili, Prof. Dr. Gia Alibegashvili

- 10:00-10:15 - მერაბ ჩუხუა /ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, ქართველურ-ბასკური ენობრივი პარალელები
Merab Chukhua /Ivane Javakhishvili Tbilisi State University/ Georgian-Basque Linguistic Parallels
- 10:15-10:30 - გია ალიბეგაშვილი /ქართული უნივერსიტეტი/, საქართველო, ივერია, გიორგია /ისტორიოგრაფიული და ლიტერატურული წყაროების მიხედვით/
Gia Alibegashvili /Georgian University/, Georgia, Iveria, Georgia /According to historiographic and literary sources/
- 10:30-10:45 - ინგა ღუტიძე /ქართული უნივერსიტეტი/, ქართული ენისა და იდენტობის მიმართების დისკურსი დასავლურ ლიტერატურაში
Inga Ghutidze /Georgian University/, Discourse of the Relation of the Georgian Language and Identity in Western Literature
- 10:45-11:00 - რევაზ შეროზია /ქართული უნივერსიტეტი/, ქართველური ენობრივი სისტემისა და სტრუქტურის ზოგი საკითხისათვის
Revaz Sherozia /Georgian University/, On Some Questions of the Kartvelian Linguistic System and Structure

11:00-11:15 - ამირან არაბული /ქართული უნივერსიტეტი/,
"მძლევარი" და "მკვდართა მზე" ორი ქვეყნის, ორი
სამყაროს მეკავშირენი ხალხურ სიტყვიერებაში
**Amiran Arabuli /Georgian University/, *Mdzlevari* ("mighty") and
Mkvdarta Mze ("The Sun of the deceased") Linking Two
Countries, Two worlds in Georgian Orally Transmitted Folklore**

11:15 -11:30 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. **Questions & Answers; Discussion.**

11:30 -12:00 - შესვენება: ჩაი, ყავა. **Coffee-Break.**

12:00 - 13:30

V სხდომა

Session V

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: პროფ. ფატი ანთაძე

პროფ. ერდოღან ალთინქაინაქი

Session Chairs: Prof. Dr. Pati Antadze, Prof. Dr. Erdoğan Altınkaynak

12:00-12:15 - მანანა კვაჭაძე /ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, ქართული
რეალიები გომბორელ ლაიჯთა ყოფასა და მეტყველებაში
**Manana Kvachadze /Ivane Javakhishvili Tbilisi State University/,
Georgian Realia in the Life and Speech of the Gombori Lahijs**

12:15-12:30 - ალექსანდრე ჭულუხაძე /ივანე ჯავახიშვილის
სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/,
ირანულ ნასესხობათა ქრონოლოგიური თავისებურებანი
ქართულში
**Aleksandere Tchulukhadze /Ivane Javakhishvili Tbilisi State
University/, Chronological Specifications of Iranian Loanwords in
Georgian**

12:30-12:45 - მერაბ რობაქიძე /ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/,

"თავისუფლების" იდეის გამომხატველი სიტყვები
 ქართულ და სომხურ ენებში
**Merab Robakidze /Ivane Javakhishvili Tbilisi State University/,
 Words Denoting "Freedom" in the Georgian and the Armenian
 Languages**

- 12:45-13:00 - ფატი ანთაძე /ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, ზოგი ირანული წარმოშობისათვის ქართულში
Pati Antadze /Ivane Javakhishvili Tbilisi State University/, On Some Iranian Borrowings in Georgian
- 13:00-13:15 - შანშე დარჩიაშვილი /ქართული უნივერსიტეტი/, ქართული და სომხური წყაროების ცნობები ზაქარია მხარგრძელის მიერ "შაჰანშაჰის" ტიტულის მიღების ქრონოლოგიასთან დაკავშირებით
Shanshe Darchiashvili /Georgian University/, References according to the Georgian and Armenian Sources about the chronology of getting the "Shahanshah" title by Zakaria Mkhargrdzeli
- 13:15 -13:30 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. Questions & Answers; Discussion.
- 13:30 -14:30 - სამხარი. Lunch

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
 Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: პროფ. მანანა კვაჭაძე

პროფ. როინ ყავრელიშვილი

Session Chairs: Prof. Dr. Manana Kvachadze, Prof. Dr. Roïn Kavrelishvili

14:30-14:45 - გიორგი ქავთარაძე /თბილისი. ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი/, "ძველი მცხეთა"
 Giorgi Kavtaradze /Tbilisi. History and Ethnography Institute/,
Dzveli Mtskheta ("Ancient Mtskheta")

14:45-15:00 - ბიჩიკო დიასამიძე /ბათუმი. შოთა რუსთაველის
 უნივერსიტეტი/, აჭარა პირველმოციქულთა ხანაში
 Bichiko Diasamidze /Batumi. Shota Rustaveli State University/,
Achara in the Period of the First Apostles

15:00-15:15 - შირინბეი ალიევი /აზერბაიჯანი. ბაქოს
 სლავისტიკის უნივერსიტეტი/, კახეთის სამთავროსა და
 შექის სამეფოს ურთიერთობის ისტორიიდან.
 Shirinbey Aliyev /Azerbaijan. Baku Slavic University/,
From the history of political unity of Sheki tsar and Cehetian principality

15:15-15:30 - ერდოღან ალთინქაინაქი /თურქეთი. არტაანის
 უნივერსიტეტი; კავკასიისა და შუა აზიის კვლევის
 ცენტრის დირექტორი/ - დღევანდელი საქართველო
 გენერალ დოქტორ იაკოვ ქეფელის მოგონებების
 მიხედვით (ბათუმიდან აბასთუმნამდე)
 Erdoğan Altınkaynak /Turkey. Ardahan University; Director of the
 Caucasian and Central Asian Studies Centre/, **Present-Day Georgia
 according to Memories of General Doctor Yakov Kefeli (from
 Batumi to Abastumani)**

15:30 -13:45 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. Questions & Answers; Discussion.

15:45-16:00 - შესვენება: ჩაი, ყავა. Coffee-Break.

16:00 - 18:15

VII სხდომა

Session VII

ქართული უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზი
Conference Hall of Georgian University

სხდომის თავმჯდომარეები: პროფ. ლია ახალაძე

პროფ. ტარიელ ფუტყარაძე

Session Chairs: Prof. Dr. Lia Akhaladze, Prof. Dr. Tariel Putkaradze

- 16:00-16:15 - გონელი არახამია /საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია/, "ქართლის ცხოვრების" "ეგრისი" და ბიზანტიური წყაროების "ლაზიკა"
Goneli Arakhamia, /The Georgian National Academy of Sciences/, "Egrisi" in the Georgian Chronicles and "Lazika" according to the Byzantine Sources
- 16:15-16:30 - ლია ახალაძე /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, ჯავახეთის ლაპიდარული წარწერები და მათი ისტორიული მნიშვნელობა
Lia Akhaladze /Sokhumi State University/, Javakhetian lapidary inscriptions and their historial meaning
- 16:30-16:45 - მერაბ ზერიძე /ქართული უნივერსიტეტი/, სამცხის ტოპონიმია "გურჯისტანის დიდი დავთრის" მიხედვით
Merab Beridze /Georgian University/ Samtskhe Toponymy according to the "Big Daftar of Gurjistan" (the "Big Register of Georgia")
- 16:45-17:00 - ბელა შავხელიშვილი /სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი/, კარინა ვამლინგი /შვედეთი, მალმოს უნივერსიტეტი/, "ენა და ფოლკლორი წოვა-თუმურის მასალის მიხედვით"
Bela Shavkhelishvili / Sokhumi State University /, Karina Vamling /Sweden. Malmoe University (SWEDEN)/, Language and Folklore according to Tsova-Tush Materials

- 17:00-17:15 - როზეტა გუჯეჯიანი /ქართული უნივერსიტეტი/ ეთნოკულტურული პროცესები ბურსის რეგიონის /თურქეთი/ ეთნიკურ ქართველთა შორის
Rozeta Gujejani /Georgian University/, Ethnocultural Processes among the Ethnic Georgians of the Bursa Region /Turkey/
- 17:15-17:30 - ტარიელ ფუტკარაძე, იაშა თანდილავა, მიხეილ ლაბაძე /ქართული უნივერსიტეტი/ ლაზეთის მკვიდრ ქართველთა (ლაზთა) ენობრივ-ეთნიკური იდენტობის საკითხები
Tariel Putkaradze, Iasha Tandilava, Mikheil Labadze /Georgian University/ Questions of Linguistic-Ethnic Identity of the Autochthonous Georgians of Lazeti (the Laz)
- 17:30-17:45 - კითხვა-პასუხი; დისკუსია. **Questions & Answers; Discussion.**
- 17:45-18:00 - საერთაშორისო ქართველოლოგიური კონფერენციის მემორანდუმის პროექტის განხილვა და მიღება
Discussion and Adoption of the Memorandum of the International Kartvelological Conference